

ILINCA GOIA:

„Comunic involuntar cu lumea de dincolo“

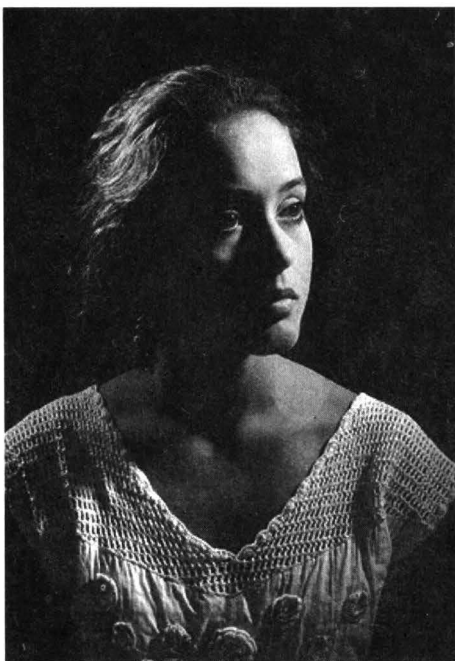
Am văzut-o recent în filmul „Craii de Curtea Veche“. Era cea mai clasică ingenuă posibilă. Apoi am văzut-o pe scenă, la „Nottara“, unde s-a reluat spectacolul **Misterele Londrei**, în regia lui Dominic Dembinski. Cânta și dansa, era temperamentală, picantă... O imagine total opusă diafanei Ilinca din filmul lui Verou. Oricum, una dintre cele mai interesante fizionomii ale teatrului și cinematografului românesc, dublată de o calitate umană foarte greu de găsit, din păcate, în breaslă...

□ **Tipologia vă recomandă ca pe un star transatlantic, așa cum vă definea titlul unui articol. De fapt, cum sunteți dumneavoastră? Și de pe ce tărâmurii ați „descins“?**

■ Sunt „Pește“. Am fost întotdeauna o răsfățată, de când eram mică. Eram totuși un copil îngrozitor de cuminte și de docil. „Bună de pus pe rană“, cum spunea tata când își alina necazurile cu mine. Toată lumea m-a „drăgălit“: ce frumoasă, ce cuminte, ce funde-n păr, ce rochițe apretate... Eram termenul de comparație pentru fratele meu, Călin, un nebunatic. El era băiatul cel rău, iar eu, fata cea bună. Sunt bucureșteancă. Am trăit copilăria ideală, am crescut într-un cartier ca o oază de liniște, pitoresc, cartierul istoric al Bucureștiului, strada Parfumului, din zona Labirint. Acum e o țigănie și o mizerie... Cu totul alt „tărâm“... Nu mai recunosc nimic. Singurul lucru neatins a rămas biserica. (Și biserica, și preotul sunt „cu poveste“ pentru mine. Pe părinte îl cheamă Grigore Popescu, are peste 90 de ani, dar arată ca Sfântul Nicolae din iconografia bizantină – ca un haiduc! Să-l țină Dumnezeu... I-a căsătorit pe părinții mei, ne-a botezat pe mine și pe fratele meu, ne-a logodit și ne-a căsătorit pe mine și pe Dominic.) A fost raiul pe Pământ copilăria mea. Mi-am idolatrizat bunicii. Am crescut într-o familie de oameni nobili, care țineau la lucrurile stabile și la ideea de cămin. Am rămas cu trei noțiuni: copilărie-bunici-biserică. Dumnezeu a crescut în mine natural, ca și culoarea părului sau a ochilor. Nu mi-a fost impus de dogme sau de cultură. Apoi a venit cunoașterea de viață, de oameni, de mine însămi. Dar de la Raiul ăsta am pornit. N-am apucat decât foarte târziu să „cresc mare“ de la acest stadiu. Teatrul m-a ajutat să ies din mine, să mă cunosc, să știu că am voie să fac asta, că nu e nici o nenorocire dacă greșesc, că pot fi confuză, nepusă la punct, amară, înăcrită, independentă și, mai ales, cu o anumită componentă „masculină“, mai cutezătoare, în acțiunile mele.

□ **Aveți un copil superb, o casă superbă, o carieră superbă...**

■ Mă uit la Nikita și aș vrea să știu că va avea parte de o copilărie la fel de fericită ca și a mea. Nikita înseamnă „bucurie“. I se potrivește numele. I l-a ales Dominic, după acela al unui colos – Nikita Mihalkov. Îl mai cheamă și Andrei, ca pe un alt colos – Andrei Tarkovski. Sperăm să le calce pe urme... Dar... cine știe? Probabil, când o să crească mare, prietenii o să-i spună

Niky. Mă uit în jurul meu și văd oameni cu criterii haotice de viață. Copiii noștri nu mai cresc într-o lume a limpezimii și a lespezilor nezdruccinate. Nu-mi amintesc, în copilăria mea, să fi fost discuții despre bani, „ce are ăla și n-am eu“, nici boala cu televizorul nu era, personalități de împrumut, snobism... Sunt sătulă de zilele noastre. Oamenii nu mai au putere, demnitate. Majoritatea sunt lipsiți de o cultură stabilă, n-au alt criteriu decât pe acela al banului. Copilul meu aș vrea să nu fie impregnat în spirit de toate „prioritățile“ astea.

□ **Probabil că eșecul primului concurs la Institut a fost singura „lovitură“ din viața dumneavoastră...**

■ Nu. Prima lovitură a fost moartea bunicii. Aveam 17 ani. M-am simțit ciuntită, ca și cum mi s-ar fi rupt toată copilăria. Bunicii, după ce au murit, au continuat să-mi dea semne. Comunic involuntar cu lumea de dincolo. Ei veneau în vise și mă călăuzeau într-un fel sau altul. Am visat cai și porumbei... și pe bunica spunându-mi mereu: „Nu mai plânge după noi, că ne chinui degeaba! Granița dintre lumea noastră și a voastră e atât de subțire... tocmai de-asta e insesizabilă. Suntem tot timpul cu voi“. Țin minte că, odată, eram chiar în orașul tău – Târgu-Mureș –, la un festival de teatru, puțin înainte să plec în America pentru studii. Am intrat într-o biserică – „Buna Vestire“, vizavi de Hotel „Grand“ – și, când am vrut să ies, parcă m-a chemat cineva din dreapta mea: era icoana Sfântului Nicolae... Atunci am primit răspunsul divinității. Atunci m-am îndrăgostit de România (acolo parcă e altă civilizație, altă țară – a rămas până acum orașul meu preferat) și mi-am dat seama că, deși voi pleca în California, nu voi putea rămâne acolo definitiv.

□ **Sunteți o mistică?**

■ Nu. Însuși cuvântul ăsta – „mistic“ – nu-mi place. Sună de parcă „aici nu e voie, e tabu, nu-ți băga nasul“. Sunt un om care crede în Dumnezeu așa cum își iubește copilul, părinții, soțul.

□ **Cum a fost în America?**

■ Am fost tratată ca „starul lor european“..., „gagica de la Cortina de Fier – Poarta Estului“. Am jucat teatru – **Dibuk**, pentru care am luat un premiu foarte important, Premiul Criticii din Los Angeles pentru Interpretare Feminină. Am făcut un an de music-hall și dans, dar nu pot să zic că am învățat mai mult decât în Institut, unde l-am avut profesor pe Florin Zamfirescu, care e mentorul meu și cu care am o relație cu totul deosebită, indescriptibilă în cuvinte. Dans am făcut cu Costin Anghel, care lucra cu noi câte șase ore fără pauză și ne biciuia mușchii... Iar canto, cu Sorina Creangă, o profesoară ideală, care mi-a rămas până acum alături, cu ea am lucrat și cântecele Elizei Doolittle... Aceștia au rămas profesorii mei preferați din Institut. Dar începutul a toate îl consider pe Cătălin Naum de la „Podul“. Însuși acest „Podul“ mi-a dat adevărata definiție despre teatru, care se face doar în echipă, în regim de familie, de cantonament, de transpirație. Naum ne-a învățat pe toți un lucru pe care am să-l păstrez toată viața în scara de valori: „Dacă nu ai smerenie, minunarea copilului care descoperă lumea, umilința de a descoperi rolul și de a-l cunoaște, n-ai înțeles nimic din această profesie. Actoria e un fel de investigație psihiatrică. O meserie care e o poartă deschisă spre tot ce e profund omenesc pe lume“.

❑ **Acum sunteți o vedetă. Și una dintre cele mai frumoase...**

■ Nu prea cred în „vedete”. Maia Morgenstern e, poate, singura vedetă adevărată. Am avut enorm de învățat de la ea în timpul lucrului la ultimul film al lui Sergiu Nicolaescu. E o profesionistă desăvârșită și un om excepțional. N-am întâlnit așa ceva în România. Până să termin Institutul, nu mă consideram frumoasă. De fapt, nici acum... Poate, expresivă. Atunci eram supraponderală, sau cel puțin așa aveam impresia. Acum mă simt mult mai bine, după nașterea lui Nikita și după „Craii de Curtea Veche”, pentru care m-a pus Verou la slăbit! N-a mai rămas nimic din mine... cu excepția justificării sensului existenței mele, cel mai minunat lucru care mi s-a întâmplat. Acum am câpătat siguranța de sine pe care mi-o dau copilul, familia și cariera. E foarte important pentru o actriță să aibă alături, ca partener de viață, un regizor cu mintea limpede, cu o cunoaștere a lumii și a sufletului feminin, mai ales, dar și cu simțul umorului, nu în ultimul rând. Când am avut premiera cu **Misterele Londrei**, în '95, mi s-a dat mare importanță, am dat nenumărate interviuri, am început să am fumuri de „actor total” în cap. Făceam multe lucruri în același timp, Eliza, „Craii”, atunci a început și relația cu Dominic.

❑ **Aveți un model?**

■ Mai multe: Meryl Streep, Audrey Hepburn, Vivien Leigh, pe care o consider cea mai frumoasă actriță din lume. Și am rămas cu un respect extraordinar pentru George Constantin, căruia am avut șansa să-i fiu parteneră în trei spectacole – **Nora** de Ibsen, **Ultima oră** de Mihail Sebastian, **Vassa Jeleznova** de Gorki.

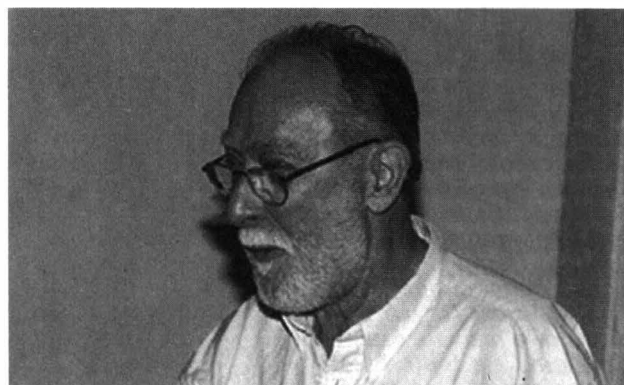
❑ **Sunteți cumva rusoaică la origine?**

■ Nu. Dominic e polonez.

Și totuși Ilinca Goia are un aer slav, plin de mister, și o frumusețe cu totul ieșită din comun, venită dinăuntrul ființei care „comunică involuntar cu lumea de dincolo”.

IOANA FLOREA

Ilinca Goia, alături de Catrinel Parascu, în rolul titular din **Nora** de Ibsen la „Nottara” (regia: Mircea Cornișteanu)

În legătură cu spiritul lui Radu Penciulescu

S-ar putea să fie un gest de trădare. S-ar putea să încalce legământul nostru de castă... Nu-i sunt nici prozelită, sper să nu-i devin epigon, încerc doar să mă înțeleg...

Mi s-a întâmplat un lucru ciudat după ce m-am întors de la Olănești. Și poate că asta ar fi de povestit; ciudățenia stă în faptul că nu a fost zi lăsată de la Dumnezeu în care să nu-mi treacă prin gând măcar o frântură din timpul petrecut acolo. Ce-am făcut? Ce ni s-a întâmplat? Am încercat să facem teatru? Am izbutit să greșim? Ne-am transformat în copii, febrili căutători ai esenței jocului și metamorfozei? N-am mai fost regizori și n-am mai fost actori. N-am băut apă minerală și nici cu oamenii stațiunii nu ne-am amestecat, decât atunci când vreunul dintre noi a fost chinat de câte o gripă fugară. Am fost însă un organism viu, sensibil și fragil, incisiv și retractil, dinamic și împietrit, unduos și vertical.

Îmi amintesc de prima zi, în care ne-a spus să ne privim mâinile. Și-am început cu mâna dreaptă. În lumina care năvălea prin ferestrele imense ale sălii de lucru mâinile noastre deveniseră translucide. Atunci am avut o clipă sentimentul miracolului care ni se va întâmpla, degetele noastre au început să se miște, să se dezmoștească din anchiloză lor cotidiană și să despice aerul și lumina, cerându-și dreptul la expresie. Articulațiile ne-au redevenit mobile și legile anatomice ale degetelor, palmei, brațului, cotului, umărului, sângelui, nervilor și cărnii au intrat în armonie cu gândul nostru pur de-a le descoperi. Și așa cum ne-am găsit și regăsit mâinile vii, zi de zi am reînviat câte un pic...

Și apoi și-a deschis brațele. Și-așa, cu brațele deschise, ne-a adus bucuria descoperirii că suntem o parte din cosmos. Și-așa, cu brațele deschise, ne-am lăsat fecundați de revelația acestei apartenențe. Și ne-a cerut să rămânem așa, cu brațele deschise, cu pieptul desfăcut în fața Lumii. „Pipăiți-o cu buricele degetelor!”, acolo unde e condensată acuitatea senzației de materialitate; „Simțiți forma lucrurilor, îmblânziți-o, fructificați-o, creați-o vector și zbor, opriți-o în aer cu sufletul la gură și eliberați-o din nou spre Univers!” Tot așa, cu respirația. Tot așa, cu gândul. Tot așa, cu bătăile inimii...